

**KARTA CHARAKTERYSTYKI NIEBEZPIECZNEJ MIESZANINY CHEMICZNEJ
ODKAMIENIACZ (opakowania: 20g, 50g)**

DATA SPORZĄDZENIA: 15.06.2011

**SEKCJA 1: IDENTYFIKACJA MIESZANINY / IDENTYFIKACJA
PRZEDSIĘBIORSTWA**

1.1. Identyfikator produktu

Nazwa handlowa:	→	ODKAMIENIACZ
Przeznaczenie:	→	preparat do usuwania kamienia

1.2. Istotne zidentyfikowane zastosowania mieszaniny oraz zastosowania odradzane

Zastosowania zidentyfikowane:	→	usuwanie osadu (kamienia) z grzałek czajników, żelazek, pralek itp.
Zastosowania odradzane:	→	unikać kontaktu z silnymi zasadami i utleniaczami

1.3. Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki

Producent:	→	PPHU „LOBOS” Krzysztof Drozdowski ul. Upalna 1 A lok. 65, 15-668 Białystok, Polska tel. +48 85 654 69 54, fax +48 85 654 69 53 www.lobos-chemia.pl, e-mail: biuro@lobos-chemia.pl
Adres e- mail osoby odpowiedzialnej za kartę charakterystyki:	→	biuro@lobos-chemia.pl

1.4. Numer telefonu alarmowego

Telefony alarmowe:	→	producent: +48 85 654 69 54 - w godzinach 9 ⁰⁰ ÷ 16 ⁰⁰ +48 500 028 523 - całą dobę w nagłych wypadkach: pogotowie ratunkowe: 999 straż pożarna: 998 nr alarmowy z telefonu komórkowego: 112
--------------------	---	---

SEKCJA 2: IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

2.1. Klasyfikacja mieszaniny

Identyfikacja zagrożenia:	→	Xi - produkt drażniący R 36/38 - działa drażniąco na oczy i skórę R 52/53 - działa szkodliwie na organizmy wodne; może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym
Zagrożenie dla zdrowia:	→	mieszanina drażniąca
Drogi kontaktu:	→	wdychanie, połykanie, kontakt z oczami, kontakt ze skórą

**KARTA CHARAKTERYSTYKI NIEBEZPIECZNEJ MIESZANINY CHEMICZNEJ
ODKAMIENIACZ (opakowania: 20g, 50g)**

Zagrożenie dla środowiska:	→	zawarty w mieszaninie kwas amidosulfonowy działa szkodliwie na organizmy wodne
Zagrożenie fizyczne / chemiczne:	→	zawarte w mieszaninie kwasy działają drażniąco na oczy i skórę; w wyniku rozkładu termicznego (>150 st. C) wydzielają się drażniące i trujące gazy: tlenki azotu, dwutlenek siarki

2.2. Elementy oznakowania

Znakowanie produktu:	→	piktogram (czarny rysunek na pomarańczowo-żółtym tle): Xi R: 36/38, 52/53 S: 2, 25, 26, 28, 61
Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia:	→	R 36/38 - działa drażniąco na oczy i skórę R 52/53 - działa szkodliwie na organizmy wodne; może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym
Zwroty określające warunki bezpiecznego stosowania:	→	S 2 – chronić przed dziećmi S 25 – unikać zanieczyszczenia oczu S 26 - w przypadku zanieczyszczenia oczu przemyć natychmiast dużą ilością wody, zasięgnąć porady lekarskiej S 28 - zanieczyszczoną skórę natychmiast przemyć dużą ilością wody S 61 – unikać zrzutów do środowiska; postępować zgodnie z instrukcją lub kartą charakterystyki

2.3. Inne zagrożenia

Ocena właściwości PBT i vPvB:	→	mieszanina nie spełnia kryteriów PBT, vPvB
-------------------------------	---	--

SEKCJA 3: SKŁAD / INFORMACJA O SKŁADNIKACH

Preparat do usuwania osadów z kamienia ODKAMIENIACZ zawiera niebezpieczne substancje chemiczne:

1. KWAS AMIDOSULFONOWY

Stężenie w mieszaninie:	→	50% - 70%
Nazwa chemiczna:	→	kwas amidosulfonowy
Inne nazwy:	→	kwas sulfamidowy
Wzór chemiczny:	→	H ₂ NSO ₃ H
Skład chemiczny:	→	H ₂ NSO ₃ H - min. 99%
Nr rejestracyjny REACH:	→	nie posiada w chwili obecnej numeru rejestracyjnego, ponieważ podlega przepisom okresu przejściowego zgodnie z rozporządzeniem REACH

**KARTA CHARAKTERYSTYKI NIEBEZPIECZNEJ MIESZANINY CHEMICZNEJ
ODKAMIENIACZ (opakowania: 20g, 50g)**

Numer indeksowy UE:	→	016-026-00-0
Numer WE (EINECS):	→	226-218-8
Numer CAS:	→	5329-14-6
Klasyfikacja substancji:	→	Xi - substancja drażniąca R 36/38 - działa drażniąco na oczy i skórę R 52/53 - działa szkodliwie na organizmy wodne; może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym
Znakowanie substancji:	→	Xi R 36/38 R 52/53
Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia:	→	R 36/38 - działa drażniąco na oczy i skórę R 52/53 - działa szkodliwie na organizmy wodne; może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym

2. KWAS CYTRYNOWY

Stężenie w mieszaninie:	→	30% - 50%
Nazwa chemiczna:	→	kwask cytrynowy
Inne nazwy:	→	2-hydrokxy-1,2,3 propanotrikarboksyłowy kwas monohydrat
Wzór chemiczny:	→	C ₆ H ₈ O ₇ •H ₂ O
Skład chemiczny:	→	C ₆ H ₈ O ₇ •H ₂ O- min. 99%
Nr rejestracyjny REACH:	→	01-2119457026-42-xxxx
Numer indeksowy UE:	→	-----
Numer WE (EINECS):	→	201-069-1
Numer CAS:	→	5949-29-1
Klasyfikacja substancji:	→	Xi - substancja drażniąca R36 - działa drażniąco na oczy
Znakowanie substancji:	→	Xi R36
Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia:	→	R36 - działa drażniąco na oczy

SEKCJA 4: ŚRODKI PIERWSZEJ POMOCY

4.1. Opis środków pierwszej pomocy

Zatrucie inhalacyjne:	→	- wyprowadzić z miejsca narażenia zachowując własne bezpieczeństwo - chronić przed utratą ciepła - zapewnić dostęp świeżego powietrza - w razie duszności podawać tlen
-----------------------	---	---

KARTA CHARAKTERYSTYKI NIEBEZPIECZNEJ MIESZANINY CHEMICZNEJ
ODKAMIENIACZ (opakowania: 20g, 50g)

		- zapewnić spokój w dowolnej pozycji - skonsultować się z lekarzem
Zatrucie drogą pokarmową:	→	- natychmiast wypluć jamę ustną, a następnie wypić dużą ilość wody (2 szklanki) - nie podawać środków alkalizujących - nie prowokować wymiotów - skonsultować się z lekarzem
Skażenie oczu:	→	- płukanie oczu przez co najmniej 15 minut przy szeroko rozwartych powiekach (UWAGA! Unikać silnego strumienia wody ze względu na ryzyko mechanicznego uszkodzenia rogówki) - w razie potrzeby zapewnić konsultację okulistyczną
Skażenie lub kontakt ze skórą:	→	- zdjąć skażoną odzież - skażoną część ciała umyć dużą ilością wody - w razie objawów podrażnienia skóry zalecana konsultacja dermatologiczna

4.2. Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia

Brak danych

4.3. Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym

Nie są wymagane żadne dodatkowe środki.

SEKCJA 5: POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

5.1. Środki gaśnicze

Środki gaśnicze:	→	- stosować odpowiednie dla materiałów magazynowanych w sąsiedztwie środki gaśnicze, takie jak proszek gaśniczy, dwutlenek węgla, woda, piana - brak przeciwwskazań dotyczących stosowanych środków gaśniczych
------------------	---	--

5.2. Szczegółowe zagrożenia związane z substancją i mieszaniną

Zagrożenia:	→	- mieszanina nie wykazuje właściwości wybuchowych - zawarty w mieszaninie kwas cytrynowy jest substancją palną, w razie jego spalania mogą powstawać niebezpieczne, palne gazy i pary - pożar w otoczeniu może wyzwolić niebezpieczne pary i gazy - podczas pożaru mogą powstawać następujące substancje: tlenki siarki, tlenki azotu
Zalecenia:	→	Należy zawiadomić otoczenie o pożarze, ewakuować z obszaru zagrożonego wszystkie osoby niebiorące udziału w akcji ratowniczo-gaśniczej, zaalarmować Zakładowe służby ratownicze, CPR (nr tel. 112), Państwową Straż Pożarną (w Polsce nr tel. 998) lub Policję (w Polsce nr tel. 997).

5.3. Informacje dla Straży Pożarnej

Informacja dla Straży Pożarnej:	→	Nie przebywać w strefie zagrożenia bez specjalnej odzieży ochronnej dla chemikaliów i niezależnego, indywidualnego aparatu do oddychania. Wydzielające się gazy i pary tłumić rozpyloną wodą. Nie dopuścić do dostania się do wód powierzchniowych lub gruntowych
---------------------------------	---	---

**KARTA CHARAKTERYSTYKI NIEBEZPIECZNEJ MIESZANINY CHEMICZNEJ
ODKAMIENIACZ (opakowania: 20g, 50g)**

		wody po gaszeniu. Nie dopuścić do dostania się wody po gaszeniu do kanalizacji, wód i gleby.
--	--	--

**SEKCJA 6: POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA
DO ŚRODOWISKA**

6.1. Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych

Odzież ochronna:	→	Należy właściwie dobrać odzież ochronną do miejsca pracy, zależnie od stężenia i ilości substancji niebezpiecznych. W sytuacjach awaryjnych należy stosować gumowe rękawice ochronne, maskę przeciwpyłową, okulary ochronne.
Inne zalecenia:	→	Rozsypaną mieszaninę zamieść ostrożnie, nie wzniecać pyłu i zebrać do szczelnie zamykanego naczynia z tworzywa sztucznego lub worków z PE, a zanieczyszczoną powierzchnię dokładnie spłukać wodą. Należy unikać bezpośredniego kontaktu z mieszaniną oraz zapewnić odpowiednią wentylację.

6.2. Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

Ochrona środowiska:	→	Nie dopuścić do przedostania się do kanalizacji, wód gruntowych i zbiorników wodnych. W przypadku znacznych rozsypów mieszaniny, należy zabezpieczyć teren, na którym wystąpił rozsyp, oraz kanalizację przed możliwością dalszego rozprzestrzeniania się - przez np. obwałowanie miejsca rozsypu. Jeśli mieszanina w dużej ilości dostała się do zbiornika wody, kanału lub została rozsypana na glebę oraz roślinność, należy skontaktować się ze specjalistą oraz zawiadomić Policję (tel. 997) i Straż Pożarną (tel. 998).
---------------------	---	--

6.3. Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia

Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia:	→	Zebrałą mieszaninę należy umieścić w odpowiedniej wielkości naczyniach bądź workach (najlepiej z tworzywa sztucznego PE, HDPE itp.) i odtransportować do neutralizacji bądź odzysku, jeżeli nie została zanieczyszczona. W przypadku, gdy mieszanina dostała się do akwenu, roztwór należy odpompować do transportu do neutralizacji. Należy oczyścić wodą zanieczyszczony teren.
--	---	---

6.4. Odniesienia do innych sekcji

Postępowanie z odpadami poakcyjnymi:	→	zgodnie z zasadami określonymi w sekcji 13
Środki ochrony indywidualnej:	→	zgodnie z zasadami określonymi w sekcji 8

SEKCJA 7: POSTĘPOWANIE Z MIESZANINĄ I JEJ MAGAZYNOWANIE

7.1. Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania

KARTA CHARAKTERYSTYKI NIEBEZPIECZNEJ MIESZANINY CHEMICZNEJ
ODKAMIENIACZ (opakowania: 20g, 50g)

Środki ostrożności:	→	<ul style="list-style-type: none"> - należy zapewnić doprowadzenie świeżego powietrza do zamkniętych pomieszczeń - wymagana jest sprawna wentylacja wywiewna - należy stosować się do ogólnych przepisów BHP - podczas stosowania nie jeść, nie pić, unikać kontaktu z mieszaniną, unikać wdychania pyłów, przestrzegać zasad higieny osobistej, stosować odzież i sprzęt ochronny - unikać pylenia - unikać kontaktu ze skórą i oczami - nie spożywać mieszaniny
---------------------	---	--

7.2. Warunki bezpiecznego magazynowania łącznie z informacjami dotyczącymi wszelkich wzajemnych niezgodności

Magazynowanie:	→	<ul style="list-style-type: none"> - magazynować w pomieszczeniach suchych, chłodnych, z wentylacją grawitacyjną - należy unikać magazynowania bezpośrednio w pobliżu innych mieszanin oraz substancji (zwłaszcza silnych zasad i utleniaczy) - przechowywać mieszaninę w oryginalnych opakowaniach - unikać opakowań z metalu
----------------	---	---

7.3. Szczególne zastosowania końcowe

Inne uwagi:	→	<ul style="list-style-type: none"> - nie przechowywać mieszaniny w pojemnikach metalowych - unikać pozostawiania mieszaniny w nieuszczelnionych opakowaniach – zawiera substancje higroskopijne
-------------	---	--

SEKCJA 8: KONTROLA NARAŻENIA / ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

8.1. Parametry dotyczące kontroli

1. KWAS AMIDOSULFONOWY (nr CAS 5329-14-6)

Najwyższe dopuszczalne stężenie:	→	<ul style="list-style-type: none"> - NDS - nie ustalono - NDSC_h - nie ustalono - NDSP - nie ustalono
Metody oceny narażenia na stanowisku pracy:	→	<ul style="list-style-type: none"> - normy ekspozycji dla zagrożeń zawodowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy z dnia 29 listopada 2002 r. (Dz.U. Nr 217, poz. 1833 ze zm.) - PN-Z-01004:1999 Ochrona czystości powietrza. Jednostki miar - PN-Z-04008-7:2002 Ochrona czystości powietrza. Pobieranie próbek. Zasady pobierania próbek powietrza w środowisku pracy i interpretacji wyników - PN-EN 482:2006 Powietrze na stanowiskach pracy. Ogólne wymagania dotyczące procedur pomiarów czynników chemicznych - PN-EN 689:2002 Powietrze na stanowiskach pracy. Wytyczne oceny narażenia inhalacyjnego na czynniki chemiczne przez porównanie z wartościami dopuszczalnymi i strategią pomiarową

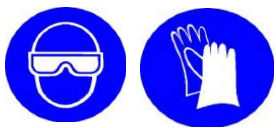
KARTA CHARAKTERYSTYKI NIEBEZPIECZNEJ MIESZANINY CHEMICZNEJ
ODKAMIENIACZ (opakowania: 20g, 50g)

2. KWAS CYTRYNOWY (nr CAS 5949-29-1)

Najwyższe dopuszczalne stężenie:	→	- NDS - nie ustalono - NDSCh - nie ustalono - NDSP - nie ustalono
Metody oceny narażenia na stanowisku pracy:	→	- normy ekspozycji dla zagrożeń zawodowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy z dnia 29 listopada 2002 r. (Dz.U. Nr 217, poz. 1833 ze zm.) - PN-Z-01004:1999 Ochrona czystości powietrza. Jednostki miar - PN-Z-04008-7:2002 Ochrona czystości powietrza. Pobieranie próbek. Zasady pobierania próbek powietrza w środowisku pracy i interpretacji wyników - PN-EN 482:2006 Powietrze na stanowiskach pracy. Ogólne wymagania dotyczące procedur pomiarów czynników chemicznych - PN-EN 689:2002 Powietrze na stanowiskach pracy. Wytyczne oceny narażenia inhalacyjnego na czynniki chemiczne przez porównanie z wartościami dopuszczalnymi i strategią pomiarowa

8.2. Kontrola narażenia

ODKAMIENIACZ zawiera niebezpieczne substancje chemiczne (kwas amidosulfonowy oraz kwas cytrynowy). W przypadku manipulowania znaczną ilością niezapakowanej mieszanki należy zachować szczególną ostrożność. Przestrzegać ogólnych zasad BHP. Przed przerwą i po zakończeniu pracy umyć ręce. Unikać kontaktu ze skórą i oczami. Zdjąć natychmiast zabrudzone ubranie.

Ochrona osobista:	→	- ochrona dróg oddechowych (wskazana, gdy tworzą się pyły): respirator, maska przeciwpyłowa - ochrona oczu: okulary ochronne typu gogle, czysta woda do płukania - ochrona rąk: rękawice ochronne odporne na działanie chemikaliów - ochrona ciała: ubranie ochronne - środki ochronne i higieny: zmienić zanieczyszczone ubranie; zaleca się stosowanie, kremu barierowo-ochronnego do skóry; należy wymyć ręce po pracy z mieszaniną - niezbędne jest stosowanie wentylacji ogólnej pomieszczenia
Kontrola narażenia środowiska:	→	- nie dopuszczać do rozprzestrzeniania się w środowisku i przedostawania się do kanalizacji i cieków wodnych znacznych ilości mieszanki
Piktogramy:	→	
Uwarunkowania prawne:	→	Stosowane środki ochrony indywidualnej muszą spełniać wymagania zawarte w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 28 grudnia 2005 r. (Dz. U. Nr 259, poz. 2173) oraz dyrektywy 89/686/WE (wraz z późn. zm.). Pracodawca obowiązany jest zapewnić środki ochrony odpowiednie do wykonywanych czynności oraz spełniające wszystkie wymagania jakościowe, w tym również ich konserwację i oczyszczanie. Należy zastosować procedury monitorowania stężeń niebezpiecznych komponentów w powietrzu oraz procedury kontroli czystości powietrza w miejscu pracy - o ile są one dostępne i uzasadnione na danym stanowisku - zgodnie z odpowiednimi polskimi lub europejskimi normami z uwzględnieniem warunków panujących w miejscu narażenia oraz odpowiednie metodologii pomiaru dostosowanej do warunków pracy. Tryb, rodzaj i częstotliwość badań i pomiarów (zalecenia

KARTA CHARAKTERYSTYKI NIEBEZPIECZNEJ MIESZANINY CHEMICZNEJ
ODKAMIENIACZ (opakowania: 20g, 50g)

	dotyczące procedury monitoringu zawartości składników niebezpiecznych w powietrzu) powinny spełniać wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. 2011 Nr 33, poz. 166) .
--	---

SEKCJA 9: WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE

9.1. Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych

Właściwości podstawowe:	→ <ul style="list-style-type: none"> - wygląd: ciało stałe, sypkie, barwy białej, krystaliczne - zapach: bezwonny - próg zapachu: nie dotyczy - pH: pH roztworu 10g/dm³ 25°C = około 1,2 - temperatura topnienia/krzepnięcia: około 150°C - początkowa temperatura wrzenia: brak danych - temperatura zapłonu: nie dotyczy - szybkość parowania: nie dotyczy - palność: nie dotyczy - górna/dolna granica palności lub górna/dolna granica wybuchowości: nie dotyczy - prężność par: nie dotyczy - gęstość par: nie dotyczy - gęstość względna: około 2 g/cm³ - rozpuszczalność: 20°C około 400 g/ dm³ H₂O, 80°C około 600 g/dm³ H₂O - współczynnik podziału: n-oktanol/woda: nie dotyczy - temperatura samozapłonu: 345°C dla kwasu cytrynowego bezwodnego - temperatura rozkładu: nie dotyczy - lepkość: nie dotyczy - właściwości wybuchowe: nie dotyczy - właściwości utleniające: nie dotyczy
-------------------------	---

9.2. Inne informacje

Właściwości dodatkowe:	→ <ul style="list-style-type: none"> - rozpuszcza się w wodzie, etanolu, acetonie - gwałtownie reaguje z metalami alkalicznymi i ziem alkalicznych, wodorotlenkami alkalicznymi, amoniakiem - wykazuje właściwości korozyjne w odniesieniu do większości materiałów konstrukcyjnych
------------------------	--

SEKCJA 10: STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

10.1. Reaktywność

Reaktywność:	→ <ul style="list-style-type: none"> - w warunkach składowania i obchodzenia się zgodnie z przeznaczeniem brak reaktywności - w wyniku rozkładu termicznego powstają drażniące gazy - reaguje z silnymi zasadami i utleniaczami; unikać kontaktu z silnymi
--------------	---

**KARTA CHARAKTERYSTYKI NIEBEZPIECZNEJ MIESZANINY CHEMICZNEJ
ODKAMIENIACZ (opakowania: 20g, 50g)**

		zasadami i utleniaczami; reaguje także z metalami
--	--	---

10.2. Stabilność chemiczna

Stabilność chemiczna:	→	- mieszanina stabilna w zalecanych warunkach stosowania i przechowywania
-----------------------	---	--

10.3. Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji

Niebezpieczne reakcje:	→	- nie są znane
------------------------	---	----------------

10.4. Warunki, których należy unikać

Należy unikać:	→	- nie należy przechowywać mieszaniny w pojemnikach metalowych - unikać źródeł ciepła i zapłonu (silnego ogrzewania)
----------------	---	--

10.5. Materiały niezgodne

Materiały niezgodne:	→	- metale, zasady, środki redukujące, halogeny, zasady, utleniacze (azotany, azotyny, kwas azotowy), woda
----------------------	---	--

10.6. Niebezpieczne produkty rozkładu

Niebezpieczne produkty rozpadu:	→	- w wysokich temperaturach mogą ulatniać się toksyczne produkty rozkładu: tlenki węgla, tlenki siarki, tlenki azotu i inne toksyczne pary, amoniak
---------------------------------	---	--

SEKCJA 11: INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

11.1. Informacje dotyczące skutków toksykologicznych

Klasa toksyczności:	→	nie sklasyfikowano
Drogi kontaktu:	→	- oddechowa, pokarmowa, ze skórą, z oczami
Zatrucie inhalacyjne:	→	- objawy podrażnienia dróg oddechowych, kaszel, duszności
Zatrucie drogą pokarmową:	→	- podrażnienie błon śluzowych ust, gardła, przełyku i dróg pokarmowych
Dawka śmiertelna:	→	- LD50 3160 mg/kg (szczur)
Skażenie oczu:	→	- poważne podrażnienia
Działanie drażniące/żrące na skórę:	→	- podrażnienia
Działanie drażniące /żrące na oczy:	→	- poważne podrażnienia
Działanie drażniące/żrące na układ oddechowy:	→	- przy stosowaniu zgodnie z przeznaczeniem w zasadzie nie powoduje negatywnych skutków - wdychanie oparów wydzielających się podczas reakcji usuwania osadów z kamienia bądź w czasie spalania się mieszaniny podczas

KARTA CHARAKTERYSTYKI NIEBEZPIECZNEJ MIESZANINY CHEMICZNEJ
ODKAMIENIACZ (opakowania: 20g, 50g)

		pożaru: mogą wystąpić objawy podrażnienia dróg oddechowych, duszności, kaszel itp.
Działanie uczulające na skórę:	→	brak danych
Działanie uczulające na układ oddechowy:	→	brak danych
Toksyczność dawki powtórzonej:	→	brak danych
Działanie mutagenne:	→	brak danych
Działanie rakotwórcze:	→	brak danych
Działanie szkodliwe na rozrodczość:	→	brak danych
Działanie toksyczne na narządy docelowe przy narażeniu jednorazowym:	→	brak danych
Działanie toksyczne na narządy docelowe przy narażeniu powtarzalnym:	→	brak danych
Zagrożenie wywołane aspiracją:	→	brak danych

SEKCJA 12: INFORMACJE EKOLOGICZNE

12.1. Toksyczność

Toksyczność:	→	<ul style="list-style-type: none"> - przy ostrożnym posługiwaniu się preparatem nie wystąpią problemy ekologiczne - mieszanina działa szkodliwie na organizmy wodne; stopień szkodliwości zależy od wartości pH; może powodować długotrwałe szkodliwe skutki w środowisku wodnym - nie dopuścić do dostania się do wód, ścieków i gleby znaczących ilości mieszaniny <p>toksyczność dla bakterii (kwas amidosulfonowy): EC10: >1000mg/l/16g (Pseudomonas putida) LC50: 70,3 mg/96h (Pimephales promelas).</p> <p>toksyczność dla organizmów wodnych (kwas cytrynowy): - ryby L.idus LC50: 440 - 760 mg/l/72 h. - Daphnia magna LC100: ~120 mg/l /72h.</p>
--------------	---	---

12.2. Trwałość i zdolność do rozkładu

Trwałość i zdolność do rozkładu:	→	- mieszanina częściowo biodegradowalna (kwas cytrynowy - 97%/28 dni)
----------------------------------	---	--

12.3. Zdolność do biokumulacji

Biokumulacja:	→	<ul style="list-style-type: none"> - nie następuje biokumulacja - współczynnik podziału n-oktanol-woda (kwas amidosulfonowy): log
---------------	---	---

**KARTA CHARAKTERYSTYKI NIEBEZPIECZNEJ MIESZANINY CHEMICZNEJ
ODKAMIENIACZ (opakowania: 20g, 50g)**

		Pow: -4,34
--	--	------------

12.4. Mobilność w glebie

Mobilność w glebie:	→	brak danych
---------------------	---	-------------

12.5. Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB

PBT i vPvB:	→	- mieszanina nie spełnia kryteriów PBT i vPvB
-------------	---	---

12.6. Inne szkodliwe skutki działania

Inne:	→	brak danych
-------	---	-------------

SEKCJA 13: POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

13.1. Metody unieszkodliwiania odpadów

Gospodarstwa domowe itp.:	→	Mieszanina przeznaczona jest do użytku w gospodarstwach domowych itp. Stosowana zgodnie z przeznaczeniem nie powinna powodować powstawania odpadów niebezpiecznych. Opakowania po mieszaninie użytej w gospodarstwie domowym należy wyczyścić z pozostałości mieszaniny; mogą one służyć jako surowiec wtórny. Czyste opakowanie można traktować jako odpad komunalny.
Sytuacje awaryjne w obrocie przemysłowym:	→	Podczas przemysłowego obrotu mieszaniną (np. transport, magazynowanie) może dojść do sytuacji awaryjnych, takich jak rozsypanie się większej ilości mieszaniny (kod odpadu: 16 03 05* organiczne odpady zawierające substancje niebezpieczne): - w przypadku rozsypania mieszaniny należy zamieść ją ostrożnie, nie wzniesać pyłu i zebrać do szczelnie zamykanego naczynia z tworzywa sztucznego lub worków z PE; - zanieczyszczoną powierzchnię dokładnie spłukać wodą; - jeśli duża ilość mieszaniny dostała się do zbiornika wody, kanału lub została rozsypana na glebę oraz roślinność, zawiadomić Policję (tel. 997) i Straż Pożarną (tel. 998); - pozostałości należy usuwać jako odpady niebezpieczne zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. Nr 112 poz. 1206).
Odpady opakowaniowe przy obrocie przemysłowym:	→	W przypadku, gdy powstaną odpady opakowaniowe zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (kod odpadu 15 01 10*), odpady te powinny być selektywnie magazynowane do zbierania odpowiedniej ilości w wyznaczonym na ten cel miejscu magazynowania, poddane unieszkodliwieniu lub odzyskowi we własnych obiektach na podstawie posiadanych zezwoleń lub przekazane bezpośrednio uprawnionemu odbiorcy odpadów w celu ich unieszkodliwienia bądź odzysku. Biorąc pod uwagę właściwości mieszaniny opisane w sekcji 9, 10 i 11 należy: - w pierwszej kolejności odpady poddać procesowi odzysku we własnych obiektach lub przekazać je do najbliższej położonej i najbardziej efektywnej z uwagi na minimalizację oddziaływania na środowisko instalacji odzysku działając w oparciu o stosowne decyzje

KARTA CHARAKTERYSTYKI NIEBEZPIECZNEJ MIESZANINY CHEMICZNEJ
ODKAMIENIACZ (opakowania: 20g, 50g)

	<p>administracyjne w tym zakresie;</p> <ul style="list-style-type: none"> - w przypadku braku możliwości zastosowania optymalnego procesu odzysku, odpady należy poddać procesowi unieszkodliwienia we własnych obiektach lub przekazać je do najbliższej położonej i najbardziej efektywnej z uwagi na minimalizację oddziaływania na środowisko instalacji unieszkodliwiania działając w oparciu o stosowne decyzje administracyjne w tym zakresie; - wszelkie czynności związane z prawidłowym postępowaniem z odpadami i odpadami opakowaniowymi należy wykonywać przy uwzględnieniu właściwości fizycznych i chemicznych opisanych w sekcji 9, 10 i 11; - unikać usuwania znacznych ilości odpadów do kanalizacji bądź bezpośrednio do akwenów czy do gleby; - wszelkie czynności związane z prawidłowym postępowaniem z odpadami niebezpiecznymi należy wykonywać przy uwzględnieniu właściwości fizycznych i chemicznych opisanych w sekcji 2 i 9.
<p>Uwarunkowania prawne:</p>	<p>→ Należy wziąć również pod uwagę uwarunkowania formalne i prawne, w szczególności:</p> <p><u>zakazuje się składowania odpadów:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - występujących w postaci ciekłej, w tym odpadów zawierających wodę w ilości powyżej 95% masy całkowitej, z wyłączeniem szlamów; - o właściwościach wybuchowych, żrących, utleniających, wysoce łatwopalnych lub łatwopalnych; <p><u>unieszkodliwiając odpad poprzez składowanie należy przeprowadzić badania zgodnie z kryteriami dopuszczenia odpadów do składowania na składowisku danego typu;</u></p> <p><u>zabrania się wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - odpadów stałych, które mogą powodować zmniejszenie przepustowości przewodów kanalizacyjnych, a w szczególności żwiru, piasku, popiołu, szkła, wycieczyn, drożdży, szczeciny, ścinków skór, tekstyliów, włókien, nawet jeżeli znajdują się one w stanie rozdrobnionym; - odpadów płynnych nie mieszających się z wodą, a w szczególności sztucznych żywic, lakierów, mas bitumicznych, smół i ich emulsji, mieszanin cementowych; - substancji palnych i wybuchowych, których punkt zapłonu znajduje się w temperaturze poniżej 85°C, a w szczególności benzyn, nafty, oleju opałowego, karbidu, trójnitrotoluenu; - substancji żrących i toksycznych, a w szczególności mocnych kwasów i zasad, formaliny, siarczków, cyjanków oraz roztworów amoniaku, siarkowodoru i cyjanowodoru; <p>Należy przestrzegać przepisów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 o odpadach (Dz.U. 2001 nr 62, poz. 628 ze zm.) - Ustawa z dnia 11 maja 2001 o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz.U. 2001 nr 63, poz. 638 ze zm.) - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. 2001 nr 112, poz. 1206).

**KARTA CHARAKTERYSTYKI NIEBEZPIECZNEJ MIESZANINY CHEMICZNEJ
ODKAMIENIACZ (opakowania: 20g, 50g)**

SEKCJA 14: INFORMACJE DOTYCZĄCE TRANSPORTU

Z uwagi na niewielką gramaturę opakowania jednostkowego i zbiorczego produkt nie stwarza zagrożenia podczas transportu. Mieszanina podlega wyłączeniom towarów niebezpiecznych pakowanych w ilościach ograniczonych według przepisów ADR. Dla bezpieczeństwa podaje się numerację i klasę zagrożenia dla użytej w mieszaninie substancji niebezpiecznej - kwasu amidosulfonowego:

14.1. Numer UN (numer ONZ)

Numer UN (ONZ):	→	2967
-----------------	---	------

14.2. Prawidłowa nazwa przewozowa UN

Nazwa przewozowa UN:	→	kwas amidosulfonowy
Nazwa przewozowa (wg ADR):	→	kwas amidosulfonowy
Nazwa przewozowa (wg RID):	→	kwas amidosulfonowy

14.3. Klasa(-y) zagrożenia w transporcie

Klasa (wg ADR i RID):	→	8
Numer zagrożenia:	→	80
Nalepki ostrzegawcze:	→	 nalepka nr 8

14.4. Grupa pakowania

Grupa pakowania:	→	III
------------------	---	-----

14.5. Zagrożenia dla środowiska

Zagrożenie dla środowiska:	→	nie sklasyfikowany
----------------------------	---	--------------------

14.6. Szczególne środki ostrożności dla użytkowników

Szczególne środki ostrożności:	→	brak
--------------------------------	---	------

14.7. Transport luzem zgodnie z załącznikiem II do konwencji MARPOL 73/78 i kodeksem IBC

Transport luzem:	→	nie dotyczy
------------------	---	-------------

KARTA CHARAKTERYSTYKI NIEBEZPIECZNEJ MIESZANINY CHEMICZNEJ

ODKAMIENIACZ (opakowania: 20g, 50g)

Przepisy prawne dotyczące transportu:

- Ustawa z dnia 28.10.2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (tj. Dz. U. nr 199, poz. 1671)
- Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych ADR
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 14.03.2000r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych (Dz. U. nr 26 poz. 313)

SEKCJA 15: INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

15.1. Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska specyficzne dla substancji i mieszaniny

- Przepisy ADR;
- Ustawa z dn. 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych – (Dz. U. Nr 11, poz. 84 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 lutego 2010 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. 2010 nr 27 poz. 140);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz.U. 2003 nr 171 poz. 1666);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. Nr 174, poz. 1222 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (Dz.U.2004 nr 32 poz.284);
- Ustawa z dn. 28 października 2002r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 199, poz. 1671 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 ze zm.);
- Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz.U. Nr 63, poz.638 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. 2001 nr 112 poz. 1206 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. Nr 217, poz. 1833 ze zm.);
- Ustawa z dnia 10.07.2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 147, poz. 1033);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 marca 2009 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz niektórych preparatów chemicznych (Dz. U. Nr 53, poz. 439);
- Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE;
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006;

15.2. Ocena bezpieczeństwa chemicznego

Ocena bezpieczeństwa chemicznego:	→	brak danych
-----------------------------------	---	-------------

**KARTA CHARAKTERYSTYKI NIEBEZPIECZNEJ MIESZANINY CHEMICZNEJ
ODKAMIENIACZ (opakowania: 20g, 50g)**

SEKCJA 16: INNE INFORMACJE

Rodzaje opakowań:	→	opakowania jednostkowe - zawartość mieszaniny 20 g bądź 50g opakowanie zbiorcze - produkt pakowany jest w foliowe zgrzewki po 10 szt. (odkamieniacz 50 g), bądź w zbiorcze kartoniki po 25 szt. (odkamieniacz 20 g);
Zabezpieczenie opakowania:	→	Zgodnie z obowiązującymi przepisami produkt posiada na opakowaniu oznaczenia o zagrożeniu.
Etykieta:	→	Etykieta, zgodnie z przepisami krajowymi i unijnymi, zawiera dane dotyczące producenta, nazwę produktu (ODKAMIENIACZ) oraz następujące znaki i symbole: znak: Xi drażniący symbole zagrożenia: R 36/38, R 52/53 symbole bezpieczeństwa: S: 2, 25, 26, 28, 61
Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia:	→	R 36/38 - działa drażniąco na oczy i skórę R 52/53 - działa szkodliwie na organizmy wodne; może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym
Zwroty określające warunki bezpiecznego stosowania:	→	S 2 – chronić przed dziećmi S 25 – unikać zanieczyszczenia oczu S 26 - w przypadku zanieczyszczenia oczu przemyć natychmiast dużą ilością wody, zasięgnąć porady lekarskiej S 28 - zanieczyszczoną skórę natychmiast przemyć dużą ilością wody S 61 – unikać zrzutów do środowiska; postępować zgodnie z instrukcją lub kartą charakterystyki
Oznaczenie transportowe (w przypadku, gdy masa ładunku przekracza 330 kg):	→	 nalepka ostrzegawcza nr 8
Materiały źródłowe:		Karty charakterystyk otrzymane od dystrybutorów użytych w mieszaninie substancji chemicznych.
Data wydania karty charakterystyki:	→	Karta charakterystyki niebezpiecznego preparatu – ODKAMIENIACZ wydanie I – 15.06.2011

Opracowano w PPHU „LOBOS” z uwzględnieniem najnowszych osiągnięć w temacie. Dokonano przeglądu wszystkich działów Karty Charakterystyki zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami. Informacje zawarte w Karcie dotyczą wyłącznie mieszaniny wymienionej w tytule. Dane zawarte w Karcie należy traktować wyłącznie jako pomoc dla bezpieczeństwa stosowania, w przechowaniu, dystrybucji i transporcie. Użytkownik jest odpowiedzialny za wszelkie szkody powstałe w wyniku niewłaściwego użycia mieszaniny. Informacje zawarte w Karcie powinny być dostępne dla każdego, kto może posługiwać się mieszaniną.

KONIEC KARTY CHARAKTERYSTYKI